

چکیده

مقدمه: کشورهای در حال توسعه، معمولاً قسمت قابل توجهی از منابع اقتصادی خود را به بخش بهداشت و درمان و بالاخص به بیمارستانها جهت ارائه خدمات مطلوب درمانی اختصاص می دهند؛ ولی با این حال چالشی که گردانندگان بخش درمان اغلب مواقع با آن مواجه هستند، ترمیم هزینه ها از محل تأمین منابع مالی است که این منابع در حال حاضر با میزان تعرفه های مصوب، ارتباطی مستقیم و تنگاتنگ دارد. ارزیابی اقتصادی و محاسبه هزینه تمام شده خدمات، این امکان را برای مدیران و سیاستگذاران بخش بهداشت و درمان کشور فراهم می سازد تا به تصویر روشنی از علل ناکارآمدی اقتصادی بیمارستانها و راهکارهای موجود دست یابند.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی-تحلیلی است که به محاسبه هزینه تمام شده خدمات تشخیصی و تصویری در مرکز آموزشی درمانی شهید یحیی نژاد وابسته به دانشگاه علوم پزشکی بابل در سال ۱۳۸۴ به صورت مقطعی و گذشته نگر می پردازد. هزینه تمام شده خدمات با بکارگیری تکنیک حسابداری قیمت تمام شده از مجموع هزینه های دستمزد، مواد و سرباری مورد محاسبه قرار گرفت.

یافته ها: نتایج بررسی نشان داد که در بخش آزمایشگاه، آزمایشهای «الکتروفورزیس هموگلوبین» و «میکروسکوپی ادرار» به ترتیب با ۶۵۱۹۶ و ۴۹۴۷ ریال، حداکثر و حداقل هزینه تمام شده خدمات را داشتند و در بخش رادیولوژی، «سونوگرافی کالرداپلر رحم و تخمدان» و «رادیوگرافی استخوان بازو» به ترتیب با ۲۴۱۴۹۷ و ۲۳۴۶۳ ریال، حداکثر و حداقل هزینه تمام شده خدمات را به خود اختصاص می دادند. به طور متوسط نیز به ترتیب ۹۳/۳ و ۸۶/۶ درصد از موارد خدمات آزمایشگاهی و رادیولوژی مورد محاسبه در این پژوهش از تعرفه های مصوب در بخش دولتی فزونی داشته است.

بحث و نتیجه گیری: هزینه تمام شده خدمات نشان می دهد که تعرفه های دولتی در بخش آزمایشگاه با هزینه کرد بیمارستان جهت ارائه خدمات، تفاوت معنی داری داشته ($P=0/002$) و در حالی که این تفاوت در بخش رادیولوژی معنی دار نبوده است ($P=0/824$) و از آنجایی که میزان درآمد بیمارستان با تعرفه های دولتی ارتباطی مستقیم دارد، مغایرت های بدست آمده مبین تشدید کسری اعتبارات و ناکارآمدی اقتصادی این بیمارستان خواهد بود.

کلیدواژه ها: بخشهای تشخیصی و تصویری، هزینه، هزینه یابی، استهلاک و حسابداری قیمت تمام شده.